

POSITION PAPER VAN DE ORGANISATIES VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

EVALUATIE VAN BOEK XIX VAN HET WETBOEK ECONOMISCH RECHT

Inhoud

Inleiding	2
Titel 1. Betaling van schulden van consumenten aan ondernemingen	4
Hoofdstuk 1. Toepassingsgebied	4
Art XIX.1	4
Hoofdstuk 2. Betalingsachterstand.....	7
Artikel XIX.2.....	7
Artikel XIX.3.....	8
Hoofdstuk 3. Schadebedingen.....	10
Artikel XIX.4.....	10
Titel 2. Minnelijke invordering van schulden van de consument.....	12
Hoofdstuk 1. Minnelijke invordering.....	12
Artikel XIX.5.....	12
Hoofdstuk 2. Activiteit van minnelijke invordering van schulden	13
Voorafgaande inschrijving en definitie van schuldivorderaar en activiteit van minnelijke invordering van schulden.....	13
Modaliteiten van de activiteit van minnelijke invordering van schulden	15
Hoofdstuk 3. Burgerlijke sancties.....	19
Titel 3. Minnelijke schuldbemiddeling.....	19
Transversale aanbevelingen	20
Informatie, controle en uniforme toepassing van de regels	20

¹ Deze position paper wordt onderschreven door de volgende organisaties ABVV/FGTB, BAPN, Beweging.net, Financité, RWADE, SamVZW, Steunpunt voor de diensten schuldbemiddeling van het BHG (CAMD), Testaankoop, Observatoire du Crédit et de l'Endettement en VSZ.

Inleiding

Het Boek XIX waarvan de eerste twee titels respectievelijk de betalingsachterstand van consumenten en de (activiteit van) minnelijke invordering behandelen, vormt in de algemene structuur de eerste schakel van een systeem dat de schuldspiraal moet voorkomen en misbruiken in de schuldindustrie moet tegengaan. Met dit nieuwe Boek XIX wilde de wetgever het beschermingsniveau van de consument die in betalingsachterstand is, verhogen via diverse instrumenten. Het uitgesproken doel was via deze weg de spiraal van overmatige schuldenlast te vermijden die samenhangt met de verhoging van de oorspronkelijke schuld, onder meer door de toepassing van buitensporige schadebedingen, bijkomende kosten en intresten².

Het federale regeerakkoord 2025-2029 voorziet verschillende maatregelen die op de politieke agenda zijn geplaatst om de schuldindustrie aan te pakken. Wij verwelkomen het merendeel hiervan, in het bijzonder die welke tot doel hebben de minnelijke invordering van schulden van consumenten te bevorderen door onder meer een evaluatie van Boek XIX voor het einde van het eerste jaar van de legislatuur te voorzien.

Deze positioning paper wil bijdragen aan de evaluatie van Boek XIX die door de FOD Economie in de zomer van 2025 is opgestart en waaraan de ondertekenaars ook al apart hebben kunnen deelnemen; de resultaten worden verwacht in de loop van 2026.

Boek XIX is op 1 september 2023 in werking getreden³. We hebben nu inzicht in twee jaar toepassing van dit arsenaal. Hoewel de bepalingen van Boek XIX inderdaad beantwoorden aan bepaalde aanbevelingen die al jaren door veldactoren⁴ worden gedragen en derhalve met voldoening zijn onthaald⁵, blijkt uit onze praktijk dat er zwaktes blijven bestaan die nog steeds tot misbruik op het terrein leiden. In deze paper formuleren we concrete aanbevelingen om hieraan tegemoet te komen en/of de bescherming van consumenten verder te versterken.

Een deel van die lacunes en zwaktes betreffen, ondanks 2 jaar toepassing, de interpretatie en toepassing in de praktijk van de nieuwe regelen van boek XIX WER. Daarom stellen we als algemene aanbeveling

² Kamer van volksvertegenwoordigers, Parlementaire documenten, zitting 2018-2019, nr. 54-3132/002, p. 5.

³ Wat de titels 1 en 2 betreft

⁴ Zie het gezamenlijke memorandum over de minnelijke invordering van consumentenschulden, van het CAMD, het Observatoire du Crédit, SAM, steunpunt Mens en Samenleving en het BAPN van mei 2024, beschikbaar op de [website](#) van het CAMD.

⁵ Zie Thibaut, S., Servais, M., "Retard de paiement de recouvrement amiable de dettes... Sur la piste du consommateur en défaut de paiement" in *Le recouvrement de dettes : le bon, la brute et le truand ? Les dossiers du Bulletin*, Brussel, Anthemis, 2025, p. 38.

voorop, rekening houdend met de evaluatie die plaatsvindt, dat de FOD Economie nog meer zou inzetten op sensibiliseren en informatieverstrekking (in het bijzonder ook t.a.v. KMO's wiens algemene voorwaarden nog vaak onrechtmatige bedingen bevatten die art. XIX.4 miskennen en/of niet wederkerig en duidelijk zijn) alsook dat de Economische Inspectie de controle op de naleving van Boek XIX onder de prioriteiten van haar volgende jaarplan opneemt.

We vestigen hierbij aanvullend de aandacht erop dat de problematiek van de schuldindustrie meerdere dimensies kent die elkaar beïnvloeden en die in hun geheel moeten worden benaderd. De regels van boek XIX over consumentenschulden zijn maar een schakel in dat geheel, die bovendien niet alle situaties van minnelijke invorderingen regelen van onbetaalde schulden: zo komen bij toepassing van titel I bijvoorbeeld enkel schulden van consumenten t.a.v. ondernemingen in het vizier. Wil men de totaliteit van de schuldindustrie en het voorkomen van schuldenspiralen aanpakken, moet er met name ook aandacht, apart en in hun onderlinge samenhang, zijn voor:

- De gerechtelijke invordering (procesrecht en/of de gedwongen tenuitvoerlegging ter invordering van geldsommen via beslag enz. en de tarieven die gerechtsdeurwaarders hierbij moeten hanteren)⁶
- De mogelijkheden voor overheden en sommige overheidsbedrijven om zonder rechterlijke tussenkomst zichzelf een uitvoerbare titel te verschaffen, en zelf of via (openbare) uitbesteding aan een gerechtsdeurwaarder over te gaan tot gedwongen tenuitvoerlegging⁷

In dat kader vestigen wij in het bijzonder de aandacht op het voornemen dat in het regeerakkoord is geuit om een IOS-procedure B2C in te voeren, een aparte buitengerechtelijke procedure voor de inning van niet-betwiste consumentenschulden⁸. Hoewel het regeerakkoord hierbij bijzondere waarborgen voorziet voor consumenten (vergeleken met de IOS-procedure B2B tussen ondernemingen), menen wij dat dit principieel af te keuren is; het zou hoe dan ook de overgang van minnelijke invordering naar gerechtelijk invordering vergemakkelijken en versnellen, met hieraan verbonden een kostenoploop en een groter risico

⁶ Zie wat bepaalde praktijken van gerechtsdeurwaarders en het gewijzigde gerechtsdeurwaarderstarief, dat meer transparantie en kostenbesparing vooropstelde, de artikelen van het CAMD over de [invordering van consumentenschulden](#) en over het [tarief van gerechtsdeurwaarders](#), en dat van [BAPN](#) waaruit blijkt dat die doelstellingen nog niet zijn bereikt.

⁷ Dit gaat onder meer over het aanscherpen van de regels die gelden bij openbare aanbesteding van (minnelijke en/of gerechtelijke) invorderingsactiviteiten door overheden en gesubsidieerde entiteiten (wat ook in het federaal regeerakkoord voorzien is). Dit gaat verder bv. ook over een evaluatie van en eventuele bijsturing van het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, over regels inzake minnelijke schikkingen voor bepaalde strafrechtelijke feiten, over de procedure inzake het opleggen van GAS-boetes, over de regionale wetgeving die lokale overheden toelaat niet betwiste schuldvorderingen en retributies zichzelf een uitvoerbare titel te verschaffen, over de mogelijkheden van de NMBS en regionale vervoersmaatschappijen om boetes voor zwartrijden op te leggen enz.

⁸ Zie hierover onder meer het gezamenlijk pleidooi hiertegen van verschillende ondertekenaars over deze [procedure](#) dat al dateert van 2002. Zie verder bv. ook “

op schuldoverlast. Wij vrezen daarnaast dat deze procedure bewust misbruikt zal worden om de bescherming van boek XIX (en VI) te omzeilen. Verscheidene organisaties van het maatschappelijk middenveld hebben daarom hierover een ander position paper opgesteld.

Titel 1. Betaling van schulden van consumenten aan ondernemingen

Hoofdstuk 1. Toepassingsgebied

Art XIX.1

Het toepassingsgebied van Titel I van boek XIX WER wordt als passend en in overeenstemming met het door de wetgever nagestreefde doel beschouwd: de consument beschermen bij de minnelijke invordering van zijn schulden, ongeacht de aard van de schuld, ten aanzien van ondernemingen. De wetgever koos er terecht voor (in afwijking van artikel I, 1, 1° WER en zoals voor de toepassing van boek VI WER) een brede definitie van “onderneming” te hanteren. Hierdoor zijn met name overheden, (semi) publieke rechtspersonen, ... en hun verenigingen niet per se uitgesloten van het toepassingsgebied, voor zover ze *“op duurzame wijze een economisch doel nastreven”*.

Boek XIX is hierdoor onder die voorwaarde van toepassing op alle schulden van de consument ongeacht of de relatie van contractuele of reglementaire aard is⁹. Een sensibiliseringsactie op dit vlak gericht op met name (lokale) overheden en (semi) openbare en betrokken private operatoren zou evenwel wenselijk zijn. In de praktijk betwisten sommige schuldeisers namelijk nog steeds dat zij onder het voorschrift van Boek XIX vallen door de vermeende “reglementaire” aard van de betreffende schuld aan te voeren om aan de toepassing ervan te ontsnappen. In het kader van de interfederale samenwerking, die tot doel heeft samenhang tussen het federale en het deelstatelijke beleid te waarborgen, is het belangrijk om snel tot een gedeelde positie over deze verduidelijkingen te komen.

De ondertekenende organisaties bevelen daarom aan dat Artikel XIX.1 wordt gewijzigd om expliciet te specificeren dat de relatie zowel contractueel als reglementair kan zijn.

Samenloop met regionale of lokale sectorale wetgevingen

Wij stellen in het bijzonder weerstand vast tegen de toepassing van titel I van boek XIX WER in diverse regionale of lokale sectoren, met name bij regionale publieke of parapublieke entiteiten, in sommige gemeenten voor parkeerretributies en bij leveranciers en distributienetbeheerders voor energie en water.

⁹ Ontwerp van wet houdende invoeging van Boek XIX “Schulden van de consument”, in het wetboek Economisch Recht, doc. K., 2022-2023, n° 55-3132/001, p 14.

Een verduidelijking dringt zich op: elke afwijking van het algemene federale kader voor consumentenbescherming mag alleen worden aanvaard indien zij de bescherming van de consument daadwerkelijk versterkt, om een versnippering van het consumentenrecht te vermijden.

Het algemene principe dat uit de voorbereidende werkzaamheden en de algemene theorie voortvloeit, is dat van de cumulatieve toepassing van normen. In geval van onverenigbaarheid gaat de bijzondere norm voor op de algemene norm (*lex specialis derogat legi generali*). Noch de algemene beginselen noch de voorbereidende werkzaamheden beslechten echter het geval waarin de sectorale norm de consument een lagere bescherming biedt dan Boek XIX. In dit verband herinnert de grondwettelijke jurisprudentie eraan dat de federale overheid de kaderbeginselen van consumentenbescherming bepaalt; de deelstaten kunnen aanvullende kwalitatieve voorwaarden aanvullen zonder het federale kader tegen te spreken (art. 6, § 1, VI, al. 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). Derhalve kunnen de regionale wetgevingen inzake invordering noch in strijd zijn met, noch de bescherming van Boek XIX verzwakken; beide kaders moeten cumulatief worden toegepast, waarbij de meest beschermende bepaling voor de consument prevaleert bij cumulatie.

Enkele voorbeelden:

Voor **Wallonië** gaat het onder meer om het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de regionale elektriciteitsmarkt, het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de regionale gasmarkt (zoals gewijzigd door het decreet van 6 oktober 2022 betreffende de elektriciteits- en gasdecreten), alsook het besluit van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen in elektriciteit en gas. De CWaPE heeft, in het licht van arrest nr. 101/2013 van het Grondwettelijk Hof, verduidelijkt dat deze specifieke regels het algemene regime van Boek XIX niet uitsluiten en dat zij cumulatief moeten worden toegepast, waarbij de meest beschermende norm het geval bepaalt^{10, 11}.

In Brussel

¹⁰ Impact van de inwerkingtreding van de wet van 4 mei 2023 - "Schulden van de consument" - op de toepassing van de wettelijke bepalingen over de minnelijke invordering van energieschulden in de Waalse Regio (CWAPE), 23 oktober 2023, beschikbaar op URL https://www.uvcw.be/no_index/files/11716-2023-11-09---incidence-entree-en-vig-loi-4.05.2023-loi-dettes-consommateurs.pdf) [online] [geraadpleegd op 10 februari 2026].

¹¹ Ter informatie heeft de decreetgever onlangs het decreet van 12 april 2001 en dat van 19 december 2002 gewijzigd door de vervaldatum van de herinnering te verlengen (van 10 naar 14 dagen), maar de wijziging is tot op heden nog niet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De decreetgever heeft in zijn verslag verduidelijkt dat "De wet van 4 mei 2023 waarbij Boek XIX- Schulden van de consument" in het Wetboek van economisch recht wordt ingevoegd, diverse bepalingen bevat die van toepassing zijn in geval van betalingsachterstand van consumentenschulden ten aanzien van ondernemingen. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Grondwettelijk Hof dient men uit oogpunt van rechtszekerheid de termijnen in de Waalse regelgeving, met name inzake de invordering van schulden die verband houden met energie, in overeenstemming te brengen." De Waalse regeringsbesluiten zijn nog niet gewijzigd.

- werd de Brusselse regulator BRUGEL op 18 juni 2025 door de Federatie van Brusselse OCMW's, om een advies gevraagd dat gelijkaardig is aan dat van de CWaPE.
- Daarnaast werd in het kader van de invordering van parkeerboetes een niet-naleving vastgesteld van de plafonds van de schadebedingen voorzien in artikel XIX.4 door het regionale parkeeragentschap "parking Brussels".

Samenloop met federale sectorale wetgevingen

In dezelfde optiek zouden de federale sectorale afwijkende wetgevingen moeten worden afgestemd op Boek XIX, waarbij nog bepaalde interne inconsistenties in of met het Wetboek van economisch recht blijven bestaan.

Enkele voorbeelden:

- In de telecommunicatiesector plafonneert artikel 119, § 2, tweede alinea van de wet van 13 juni 2005 de verwijlinteressen op de wettelijke rente, terwijl artikel XIX.4, 1° WER verwijst naar de wettelijke rente die van toepassing is bij betalingsachterstand in handelszaken¹².
- In die optiek kan bijvoorbeeld ook verwezen worden naar de vervoervoorwaarden van de NMBS die onder meer in een forfaitair bedrag van 90 euro voorzien bij treinreizen zonder geldig transportbewijs (dit is geen administratieve boete is).

Wij bevelen aan om ook de federale sectorale wetgevingen op één lijn te brengen met Boek XIX en/of hierbij te verduidelijken dat bij tegenstrijdig cumulatief voorrang moet gegeven worden aan de bepaling die de consument het meest beschermt.

Definities

Hoewel Boek XIX berust op duidelijke definities en een ruim toepassingsgebied, stuiten de toepassing ervan op concrete moeilijkheden: sommige schuldeisers blijven zich ervan uitsluiten door het reglementaire karakter van hun vorderingen in te roepen, en verschillende sectoren hebben hun praktijken, algemene voorwaarden en/of reglementering niet aangepast na twee jaar toepassing.

Deze vaststellingen benadrukken de noodzaak van duidelijke en systematische informatie voor consumenten én schuldeisers, alsook van een daadwerkelijke controle en sancties door de Economische Inspectie van de FOD Economie, om de naleving van de bepalingen en een effectieve consumentenbescherming te garanderen.

¹² Toepasselijke rente in het eerste semester 2026: 10,5 %. Artikel 5, tweede alinea van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties, B.S., 7 augustus 2002.

Hoofdstuk 2. Betalingsachterstand

Artikel XIX.2

Het principe van een eerste gratis herinnering

In artikel XIX.2 werd het principe ingevoerd dat, als een consument zijn schuld niet op de voorziene vervaldag betaald heeft, hij eerst een gratis herinnering moet krijgen waarbij hem een termijn van 14 dagen wordt gegeven om alsnog te betalen en zo de toepassing van een (contractueel of reglementair) voorzien schadebeding te vermijden. In de praktijk stelt zich over dit principe geen probleem bij eenmalige leveringen van diensten of goederen waarbij de consument uitgesteld mag betalen.

Contracten met regelmatige leveringen

“In de context van contracten met regelmatige leveringen, met name in de energiesector, heeft de wetgever voorzien in een uitzondering op het principe van gratis eerste herinnering. Alleen herinneringen die betrekking hebben op de eerste drie niet-betaalde termijnen in een kalenderjaar zijn gratis. Vanaf de vierde onbetaalde termijn kan het bedrijf tot €7,5 plus portokosten rekenen voor de eerste herinnering.

Deze lezing van artikel XIX.2, §2, tweede 2, blijkt uit de bewoording en de voorbereidende werkzaamheden, maar moet desalniettemin in de wet worden verduidelijkt om de beperkende interpretaties die door bepaalde actoren zijn gehanteerd, te laten vallen. Inderdaad, sommige interpretaties blijven nog steeds ter discussie:

- In de context van contracten met reguliere regeling denken sommigen dat een maximaal bedrag van €7,5 plus portokosten kan worden gefactureerd vanaf de tweede herinnering die na de eerste gratis herinnering wordt verzonden over de eerste 3 onbetaalde termijnen van het jaar
- In de context van contracten die geen betrekking hebben op regelmatige leveringen, denken sommigen dat een maximaal bedrag van €7,5 plus portokosten kan worden gefactureerd vanaf de tweede herinnering

Voorts wordt aanbevolen de wet te wijzigen om te verduidelijken dat het schadebeding, bij contracten met regelmatige leveringen, slechts één keer kan worden geëist en wel bij de beëindiging, en berekend op het restant van de schuld. En dus niet per onbetaalde (tussentijdse) factuur.

Wanneer artikel XIX.2, § 2, tweede lid van toepassing is, d.w.z. vanaf de vierde onbetaalde vervaldatum per kalenderjaar voor het contract inzake de regelmatige levering van goederen of diensten, rijst verder de vraag of de aangerekende 7,50 euro vermeerderd met portokosten voor een eerste herinnering in mindering moeten worden gebracht op het bedrag van een schadebeding dat (contractueel of reglementair)

voorzien is rekening houdend met de ingestelde plafonds van art. XIX.4 WER. Wij bevelen aan dat expliciet wordt gesteld dat die mindering moet worden toegepast.

Informatie in de eerste herinnering

Het zou nuttig zijn bij wet te vereisen dat het e-mailadres van de oorspronkelijke schuldeiser voorkomt in de gratis herinnering van artikel XIX.2 om de consument bijvoorbeeld in staat te stellen contact op te nemen in geval van betwisting.

Ook zouden zijn rechten conform art. XIX.3 in de eerste herinnering moeten worden opgenomen: het recht om de bewijsstukken van de schuld te ontvangen en het recht op informatie over hoe hij eventueel de schuld kan betwisten (zie ook hierna).

Harmonisering van de termijnen

Verder zou een harmonisering van de termijnen (werkdagen/kalenderdagen) en hoe ze berekende worden (vanaf verzendingsdatum al dan niet plus extra dagen) wenselijk zijn, zonder de bescherming van de consument te verminderen, om de leesbaarheid en de verifieerbaarheid van zijn rechten te verbeteren. Dit zowel in art. XIX.2 WER als bij bepalingen van boek XIX WER waarbij termijnen een rol spelen.

Geen bepaling in verband met minimale betalingstermijn

Een andere moeilijkheid vloeit voort uit de afwezigheid van een *minimumtermijn* tussen de verzending van de factuur en de vervaldatum, waardoor de consument mogelijk niet over een volledig inkomenscircuit beschikt (zijn maandelijkse loon of uitkering) voordat een schadebeding wordt toegepast.

Het wordt voorgesteld een minimumtermijn van 16 dagen in te stellen tussen de verzending van de factuur en de vervaldatum, om in totaal minstens 30 dagen (16 + 14) te garanderen vóór om het even welke schadebeding kan worden toegepast.

Voorbeeld van een probleemgeval dat hierdoor kan worden aangepakt: het onmiddellijk versturen van een eerste herinnering door sommige dienstencheque-uitgevers terwijl de eerste factuur nooit is ontvangen.

Artikel XIX.3

De onderneming moet onverwijld, op verzoek van de consument, op een duurzame drager, alle bewijsstukken van de schuld en alle informatie over de manier waarop een betwisting van de schuld kan worden ingediend, verstrekken.

Het moet uitdrukkelijk in de wet worden voorzien dat deze rechten in de eerste (gratis) herinnering worden vermeld. Consumenten moeten immers op dit sleutelmoment worden gewezen op het bestaan van deze mogelijkheid (zie ook eerder).

De ondertekenende organisaties vragen verder een verduidelijking van de omvang van de bewijslast en van de stukken die door de onderneming aan de consument moeten worden overgelegd.

Om de effectiviteit van de voorschriften van Boek XIX te waarborgen, moet niet alleen aan de onderneming maar ook aan de gemachtigde invorderaar de verplichting worden opgelegd om de relevante stukken te bezitten en deze op verzoek onverwijld aan de consument over te maken.

In de praktijk komt het vaak voor dat de onderneming een advocaat, gerechtsdeurwaarder of een incassobedrijf inschakelt dat niet over de nodige contractuele en bewijskrachtige stukken beschikt maar de invordering van de schuld toch voortzet. Deze situatie hindert het recht van de consument op mededeling van de documenten en op verificatie van de regelmatigheid van de vordering.

Bovendien wisselen schuldeisers vaak van invorderingspartner; daarom moet een verplichting tot documentcontinuïteit worden voorzien: de volledige en getrouwe overdracht van het dossier tussen invorderaars alsook de verplichting voor elke opeenvolgende tussenkomen partij om de stukken aan de consument te blijven verstrekken, opdat hij niet benadeeld wordt door deze wissels.

Om een effectieve behandeling en verificatie van de vordering te garanderen, zou verder titel 3 artikel XIX.29 § 2 eerste en derde alinea WER moeten worden versterkt door uitdrukkelijk, ook ten gunste van erkende diensten voor schuldbemiddeling en andere minnelijke schuldbemiddelaars, een recht op toegang en kopie van de relevante stukken vast te leggen (door wijziging in die zin van art. XIX.3 en/of van art. XIX.29). De schuldeiser evenals de gemachtigde invorderaar zouden verplicht worden om, zonder kosten en binnen een korte termijn, alle documenten te communiceren die nodig zijn voor het onderzoek van de vordering en het opstellen van een betalingsplan.

Artikel XIX.9 moet tot slot worden gewijzigd om te bepalen dat de niet-communicatie van de nodige informatie, aan de consument of een minnelijke schuldbemiddelaar, een schorsingsgrond vormt (zie verder).

Hoofdstuk 3. Schadebedingen

Artikel XIX.4

Moratoire interesten

Artikel XIX.4 WER voorziet een plafonnering van de interest die mag aangerekend worden met een verwijzing naar de wet van 2 augustus 2002 inzake betalingsachterstand bij handelstransacties (B2B) berekent op basis van de referentie-rentevoet¹³ + 8 punten.

In het licht van artikel 5.240 van het Burgerlijk Wetboek is dit opmerkelijk. Dit algemeen regime voor moratoire interesten voorziet immers dat de wettelijke rentevoet wordt gehanteerd, behoudens uitzonderingen.

Evenwel menen wij dat de optie van de wetgever om te verwijzen naar de rente die van toepassing is op commerciële transacties (B2B) niet gerechtvaardigd is. Ze leidt momenteel tot een plafond dat veel hoger ligt dan de wettelijke rente (10,5 % in het tweede semester 2025 tegenover 4,5 % voor de wettelijke rente).

Onze aanbeveling is dan ook om de rentevoet voor verwijsintresten in art. XIX.4 te plafonneren tot enkel de wettelijke rentevoet.

Het schadebeding

Wij pleiten voor een verlaging van de plafonds van het forfaitair schadebeding, of toch voor de hoogste schijven. De kosten voor minnelijke invordering, die geacht worden gedekt te worden door de bedragen vermeld in art. XIX.4 WER, zijn in principe dezelfde als de schuld laag of hoog is (en de intresten houden al rekening met de omvang van de hoofdschuld en de duurtijd van de wanbetalingen). Anderzijds mag de beginschijf licht verhoogd worden opdat ze beter zou aansluiten bij de reële kosten die een onderneming kan hebben als hij meerdere herinneringen, aanmaningen, ... (per post) moet versturen. Dit ook om te vermijden dat de regeling inzake het plafond van het schadebeding een pervers effect zou hebben: het sneller overschakelen naar gerechtelijke invordering.

Om diezelfde redenen mag de berekening van de plafonds vereenvoudigd worden, voor zowel de consument als de onderneming. Het zou niet nodig moeten zijn een rekenmachine te hanteren om het

¹³ Artikel 2, 4° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties definieert de referentie-interestvoet als: “de interestvoet die door de Europese Centrale Bank wordt toegepast voor haar meest recente basisherfinancieringstransactie vóór de eerste kalenderdag van het betreffende half jaar in het geval de betrokken transactie wordt uitgevoerd door middel van een vaste-rentetender.

plafond te kunnen berekenen in functie van de openstaande schuld. Het zou ook algemene contractvoorwaarden en reglementen die een schadebeding bevatten meer leesbaar maken (cf. art. VI.37 WER). Een volgende formulering is zo meer op zijn plaats: “het maximum is X % van de onbetaalde schuld, met een plafond van Y (naargelang de schijf)”.

Een duidelijkere link met het regime van onrechtmatige bedingen voorzien in boek VI

Het zou ook wenselijk zijn artikel XIX.4, laatste alinea, dat momenteel uitdrukkelijk verwijst naar artikel VI.83, 24°, aan te vullen met een expliciete verwijzing naar artikel VI.83, 17° (wederkerigheid) en artikel VI.37 (vereiste van duidelijkheid). Deze verduidelijking, conform de geest van de voorbereidende werken, zou de leesbaarheid van het kader versterken en de controle van de algemene voorwaarden vergemakkelijken.

De samenloop met sectorale federale en/of lokale en/of regionale regimes

Ter herhaling en in het verlengde van wat hierboven al is uitgedrukt, is een verduidelijking nodig inzake de samenloop tussen artikel XIX.4 en bepaalde federale sectorale, lokale en/of regionale regimes die specifieke kosten voorzien (voor bv. een aanmaning (7,5) ingebrekestelling (15 euro), bijkomende herinneringen (10 euro), schorsing van de dienstverlening na wanbetaling, heraansluiting, ...). Er moet worden gepreciseerd dat geen enkele accumulatie van kosten ertoe mag leiden dat de beschermende plafonds van art. XIX.4 worden overschreden. Anders zou het principe dat de wetgeving ten gunste van de zwakkere partij (en dus de consument) moet worden geïnterpreteerd, betekenisloos worden.

Toepassing van een automatisch schadebeding: niet aanvaardbaar

Er is te horen dat sommige professionele actoren pleiten voor de automatische en van rechtswege toepassing van een schadebeding (met een wettelijk plafond). Een dergelijke automatische toepassing is in het kader van B2B-situaties reeds voorzien. De ondertekenende organisaties benadrukken dat een dergelijk systeem in B2C-contracten niet aanvaardbaar is. Zo'n automatische toepassing zou afbreuk doen aan de fundamentele beginselen van het contractenrecht en de consumentenbescherming, die hoofdzakelijk gebaseerd zijn op de verplichting van ondernemingen om vooraf passende en duidelijke informatie te verstrekken aan consumenten, ook over de mogelijke gevolgen van een eventuele wanbetaling door de consument. Een dergelijke automatische toepassing '(zonder verifiëring van de evenredigheid van het schadebeding ten opzichte van het nadeel dat door de onderneming kan worden geleden) is bovendien een onrechtmatig beding in toepassing van artikel VI.83, 24° WER, en is dus onverenigbaar met deze bepaling.

Titel 2. Minnelijke invordering van schulden van de consument

Hoofdstuk 1. Minnelijke invordering

Artikel XIX.5

Artikel XIX.5 voorziet slechts in één expliciete verbodsbepaling: men mag niet invorderen bij een persoon die niet de schuldenaar is. Dit geldt zowel voor de onderneming als een gemachtigde minnelijke invorderaar.

Daarnaast verduidelijkt artikel XIX.5 dat bij minnelijke invordering de artikelen VI.92 tot VI.103 WER moeten worden gerespecteerd. Met andere woorden, de in deze artikelen bedoelde praktijken zijn verboden, ook bij minnelijke invordering. Het gaat over oneerlijke, misleidende en/of agressieve handelspraktijken die verboden zijn voor elke onderneming.

In de vroegere wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van consumentenschulden was in artikel 3, §2 een ganse lijst opgenomen met specifieke verbodsbepalingen, met verwijzing naar bijzondere misbruikpraktijken in de context van minnelijke invordering van schulden bij consumenten. Deze lijst is niet hernomen in Boek XIX, wat de ondertekenende organisaties betreuren des te meer omdat deze gedragingen helaas niet uit de praktijk verdwenen zijn.

De verantwoording van de wetgever was dat omwille van 'maximale harmonisatie' bij de omzetting van de EU-richtlijn over oneerlijke handelspraktijken de Belgische wetgever enkel Richtlijn mocht 'copy pasten' naar Belgisch recht zonder toevoegingen.

Hoewel de lijst niet *in extenso* in het Wetboek van economisch recht is opgenomen maar deze praktijken onrechtmatig en/of strafbaar blijven op basis van Boek VI, is het essentieel dat de consument zich hierover kan informeren. De FOD Economie vermeldt de verboden van art. 3 WMI overigens en terecht nog steeds op zijn website¹⁴. Verder staat het de Economische Inspectie vrij om via bijkomende *richtlijnen* te beschrijven hoe zij bepaalde invorderingspraktijken zal interpreteren tegenover de bepalingen van artikel VI.92 en volgende. De Economische Inspectie preciseert zelf dat richtlijnen kunnen worden opgesteld om bepaalde wettelijke teksten te preciseren of te verduidelijken, of om, per sector, de controlemodaliteiten in te kaderen — wat gecontroleerd wordt, wanneer en hoe. Ze beogen uniforme en transparante antwoorden, verduidelijkingen en precisies te bieden en dragen zo bij tot een coherente en harmonieuze toepassing van de regelgeving.

¹⁴ <https://economie.fgov.be/fr/themes/services-financiers/endettement/recouvrement-de-dettes/pratiques-interdites-lors-du>

Wij vragen dan ook dat de FOD duidelijke richtlijnen ontwikkelt in deze materie en dat deze voor het publiek toegankelijk worden gemaakt via de website van de FOD (of dat ze via een eenvoudige internetzoekopdracht vindbaar zijn).

Hoofdstuk 2. Activiteit van minnelijke invordering van schulden

Voorafgaande inschrijving en definitie van schuldinvorderaar en activiteit van minnelijke invordering van schulden

Artikel XIX.6

De ondertekenende organisaties bevelen aan de verplichting tot inschrijving bij de FOD Economie uit te breiden tot gerechtsdeurwaarders en advocaten, zodat de sanctie van schrapping — die vandaag enkel van toepassing is op invorderingsmaatschappijen — ook op deze beroepen kan worden toegepast.

Bovendien zouden privébedrijven met een concessie van een openbaar gezag, vb. om parkeerretributies te vestigen en in te vorderen, moeten worden gelijkgesteld met ondernemingen die een activiteit van minnelijke invordering uitoefenen en aan de inschrijvingsplicht onderworpen moeten worden. Deze gelijkstelling is des te belangrijker in gevallen waarin deze bedrijven zouden besluiten de minnelijke invordering intern uit te voeren en zelf de ingebrekestelling te sturen met het oog op invordering (zoals reeds het geval is bij sommige schuldeisers in Brussel).

Uitbreiding van (bepaalde) verplichtingen en verboden die gelden voor schuldinvorderaars naar ondernemingen die met een concessieovereenkomst zelf minnelijk invorderen

Momenteel zijn ondernemingen¹⁵ die via een concessieovereenkomst van een overheid de bevoegdheid hebben gekregen om een bepaalde vordering te vestigen en in te vorderen, slechts beperkt verplicht de

¹⁵ In het algemeen zijn alle bedrijven die op eigen rekening het recht op het opstellen en innen van enige schuld van welke aard dan ook, vrijgesteld van de betrokken verplichtingen en verboden. We beperken onze aanbevelingen tot bedrijven die schulden innen via een concessiecontract van een overheidsinstantie, om te voorkomen dat kleine bedrijven en zelfstandigen onderworpen worden aan administratieve verplichtingen die geen rekening houden met hun beperktere administratieve capaciteiten.

artikelen XIX.2 tot XIX.5 na te leven en zouden zij aldus de volgende verplichtingen en verboden ontlopen¹⁶:

- Verplichting om de naleving van artikel XIX.4 inzake de bedragen die aan de consument worden gevraagd te controleren (artikel XIX.7, § 1, eerste alinea).
- Verbod om een ingebrekestelling te sturen indien artikel XIX.4 niet werd nageleefd (artikel XIX.7, § 1, tweede alinea).
- Verbod om minnelijke invorderingshandelingen of -maatregelen uit te voeren zolang geen ingebrekestelling werd gestuurd (artikel XIX.7, § 2, eerste alinea) behoudens de aanvullende termijnen voorzien door artikel XIX.9.
- Verplichting om een ingebrekestelling te sturen die voldoet aan de vermeldingen bedoeld in artikel XIX.7, § 2, tweede alinea.
- Verplichting om artikel XIX.8 na te leven wanneer geen herinnering werd gestuurd overeenkomstig artikel XIX.2.
- Verplichting om artikel XIX.10 na te leven bij bezoeken aan de woonplaats van een consument.
- Verplichting om onverwijld en op een duurzame drager alle betalingsmodaliteiten die met de consument zijn overeengekomen te bevestigen (artikel XIX.11, eerste alinea).
- Verbod om de consument tussen 22 u en 8 u 's morgens te bellen (artikel XIX.11, tweede alinea).
- Verplichting om minstens eenmaal per jaar een overzicht te sturen van de reeds betaalde bedragen en het resterende saldo in geval van een betalingsplan (artikel XIX.12, eerste alinea).
- Verplichting om de consument onverwijld te informeren wanneer de schuld is gedoofd (artikel XIX.12, tweede alinea).
- Verbod om enige vergoeding, honorarium of kosten te eisen voor zijn interventie (artikel XIX.13).

Daarnaast zouden zij aan elke vorm van controle, zowel vooraf als achteraf, ontsnappen, evenals aan de sancties die van toepassing zijn op professionele invorderaars.

Het is dus essentieel dat ondernemingen die een activiteit van minnelijke invordering voor eigen rekening uitoefenen, aan dezelfde verplichtingen, sancties, controles en registraties worden onderworpen als professionele invorderaars.

Daartoe zouden de volgende maatregelen genomen moeten worden:

¹⁶ Deze kwestie moet echter onderwerp zijn van een concrete evaluatie om voorstellen te voorkomen die tot gevolg zouden hebben dat MKB's verzwakt worden of die geen rekening houden met hun werkwijze en hun praktijk administratief omslachtiger maken.

- De definitie van activiteit van minnelijke invordering van schulden aanpassen (artikel I.22/1, 2° WER): Volgens dit artikel wordt de activiteit van minnelijke invordering van schulden momenteel gedefinieerd als “*iedere activiteit die door een onderneming wordt uitgeoefend en bestaat in het minnelijk invorderen van onbetaalde schulden voor andermans rekening, dan wel het minnelijk invorderen van tegen betaling overgenomen schuldvorderingen*”. De vermelding “*voor andermans rekening, dan wel het minnelijk invorderen van tegen betaling overgenomen schuldvorderingen*” moet worden aangevuld om de gevallen te dekken waarin de onderneming de activiteit van minnelijke invordering internaliseert en dus voor eigen rekening invordert.
- Artikel XIX.13 van het Wetboek van economisch recht aanpassen: dit artikel verbiedt te eisen dat de consument enige vergoeding of kosten betaalt voor de tussenkomst van de professionele invorderaar, die minnelijk invordert. Dit moet worden aangevuld om de gevallen te dekken waarin de onderneming de activiteit van minnelijke invordering internaliseert en dus voor eigen rekening invordert

Modaliteiten van de activiteit van minnelijke invordering van schulden

Artikel XIX.7

Verificatieplicht in hoofde van schuldinvorderaars

Elke activiteit van minnelijke invordering begint met de controle, door de schuldinvorderaar, van de naleving van artikel XIX.4 met betrekking tot de bedragen die aan de consument worden gevraagd.

De ondertekenende organisaties vragen deze verificatieplicht te versterken door in de wet te preciseren dat de invorderaar ten minste moet controleren of het gevorderde bedrag daadwerkelijk overeenstemt met het contract of een toepasselijk reglement. En dat het zo niet voldoende is enkel en alleen (cijfermatig) te verifiëren dat de plafonds van art. XIX.4 in acht worden genomen. Er bestaat immers een reëel risico dat consumenten interesten en/of vergoedingen betalen zonder geldige contractuele of reglementaire basis; daarom moet van schuldinvorderaars krachtens artikel XIX.7 worden geëist dat zij effectief controleren of er een expliciet schadebeding bestaat. Zij moeten dit verder ook meedelen en naar die basis verwijzen in hun ingebrekestelling. Anders is er feitelijk een “omkering van het geschil” waarbij alle verantwoordelijkheid ter zake bij de consument komt te liggen.

Dit impliceert dat de invorderaars (en de ondernemingen) moeten beschikken over de bewijsstukken, en dat deze stukken binnen de kortst mogelijke termijn aan de consument en/of de schuldbemiddelaar kunnen worden meegedeeld. Zie in dat verband ook onze aanbevelingen over art. XIX.3, over de wenselijkheid van bijkomende schorsingsgrond in art. XIX.9 bij niet-communicatie van de die bewijsstukken en over versterking van art. XIX.29 m.b.t. de plicht van minnelijke schuldbemiddelaar de wettelijkheid van de schuld te controleren.

Verder zou verduidelijkt moeten worden dat de verificatieplicht ook geldt als de oorspronkelijke schuld niet onderworpen is aan het regime van titel I van boek XIX WER en art. XIX.4 in het bijzonder, en de invordering nog minnelijk is en niet gebaseerd op een uitvoerbare titel. Dat gaat dan vaak over een verificatie van (lokale) reglementen of bepaalde wetgeving. Dit gaat bijvoorbeeld over kosten die conform art. 177 van het Vlaamse Decreet lokaal bestuur mogen aangerekend voordat de financieel directeur overgaat tot het opmaken van een uitvoerbare titel (die in het gemeentelijk reglement moeten zijn voorzien).

De ingebrekestelling door de schuldivorderaar

Meerdere organisaties melden terugkerende tekortkomingen in de ingebrekestellingen: geen volledige contactgegevens van de invorderaar, het ontbreken van de vermelding “Deze brief betreft geen dagvaarding voor de rechtbank of een beslag...”, gebrek aan informatie over de mogelijkheid de bewijsstukken te verkrijgen, over de betwistingsprocedure en over de mogelijkheid van betalingsfaciliteiten ondanks de duidelijkheid van Boek XIX hierover.

Op dit vlak bevelen we aan dat, naast meer richtlijnen en controle hierop door de FOD Economie, dat het mogelijk moet worden dat de Koning een ‘model-ingebrekestelling’ kan opleggen of, op zijn minst, standaardformuleringen voor bepaalde vermeldingen die volgens art. XIX.7 in de ingebrekestelling moeten worden opgenomen.

Daarnaast pleiten we voor een uitbreiding van de informatie die daarin moet worden opgenomen. Ten eerste informatie over plaatsen en mogelijkheden van hulp en beroep in geval van betalingsproblemen (minnelijke bemiddeling, collectieve schuldenregeling). Momenteel moet een schuldivorderaar hierover enkel verplicht informeren bij een huisbezoek. Ten tweede het e-mailadres van de oorspronkelijke schuldeiser en andere contactkanalen om deze te bereiken.

Wat betreft de vermelding “Deze brief betreft geen dagvaarding voor de rechtbank of een beslag” pleiten we ervoor dat advocaten en gerechtsdeurwaarders dit opnemen in elke briefwisseling met de consument, ook in verdere schriftelijke communicatie nadat de ingebrekestelling van art. XIX.7 is verstuurd.

Er dient tot slot verduidelijkt worden dat, gelet op art. XIX.13, voor deze ingebrekestelling geen kosten mogen worden aangerekend.

Artikel XIX.9

Schorsingsgronden – duur van de schorsingen

Artikel XIX.9 voorziet verschillende schorsingsgronden. In dit verband zijn de voorbereidende werkzaamheden dubbelzinnig over de duur van de schorsingen: enerzijds leidt de afwezigheid van een beslissing/antwoord van de schuldeiser binnen 30 dagen na het verzoek om een betalingsplan door de

consument of de betwisting tot schorsing van de interesten; anderzijds beperkt artikel XIX.9, § 5 de schorsing tot 45 dagen wanneer meerdere oorzaken samenlopen. Een verduidelijking is noodzakelijk om te bevestigen dat de limiet van 45 dagen geldt voor de gevallen van cumul (bijvoorbeeld minnelijke bemiddeling/collectieve schuldenregeling gecombineerd met een betwisting), terwijl de limiet van 30 dagen enkel geldt bij een betwisting of in geval een betalingsplan werd aangevraagd. De huidige samenloop kan onlogische effecten hebben wanneer een betalingsplan en een bemiddeling tegelijk worden ingediend.

Schorsingsgronden – bij aanvraag minnelijke schuldbemiddeling en collectieve schuldenregeling én bij opstart minnelijke schuldbemiddeling

Artikel XIX.9 WER voorziet een schorsingsgrond wanneer de consument het voornemen heeft een verzoek tot minnelijke schuldbemiddeling in te dienen of een procedure van collectieve schuldenregeling op te starten. Wat dit punt betreft, verdient het begrip “bemiddelingsaanvraag” een verduidelijking.

Er moet daarnaast een aanvullende schorsingsgrond worden ingevoerd om ook schorsing te voorzien wanneer de dienst voor schuldbemiddeling een minnelijke bemiddelingsprocedure effectief heeft opgestart. Zodoende krijgt de minnelijke schuldbemiddelaar de nodige en noodzakelijke tijd, alvorens een voorstel tot regeling van de schuld te kunnen formuleren, om de stappen zorgvuldig uit te voeren die voorzien zijn in titel 3 over de minnelijke schuldbemiddeling: nagaan of minnelijke schuldbemiddeling de meest passende oplossing is, een budget vaststellen in overeenstemming met het recht op een menswaardig bestaan, nakijken van de wettelijkheid van de schulden, ...

De huidige wettekst voorziet dat de activiteit van minnelijke invordering enkel geschorst moet worden als de consument binnen de 14 dagen na verzending van de ingebrekestelling door de schuldinvorderaar kenbaar maakt dat hij schuldbemiddelingsverzoek heeft opgestart of een aanvraag collectieve schuldenregeling indient. Wij bevelen aan om die termijn te schrappen zodat ook een latere aanvraag ter zake (of de opstart van een traject minnelijke schuldbemiddeling), na meer dan 14 dagen, een schorsend effect heeft.

Schorsingsgronden – niet-communicatie van de bewijsstukken

Er moet een aanvullende schorsingsgrond worden ingevoerd om ook schorsing te voorzien bij het niet-verstrekken van bewijsstukken, aan de consument of aan de minnelijke schuldbemiddelaar. Zie in dat verband ook onze aanbevelingen over art. XIX.3 en over versterking van art. XIX.29 m.b.t. de plicht van minnelijke schuldbemiddelaar de wettelijkheid van de schuld te controleren.

Deze schorsingsgrond mag verder niet alleen uitwerking hebben als de vraag hiernaar gesteld wordt binnen de 14 dagen na de ingebrekestelling. Ze moet daarnaast blijven duren zonder beperking in de tijd en zolang de stukken niet overhandigd zijn.

Schorsingsgronden – aanvraag afbetaalplan

Deze schorsingsgrond zou niet alleen uitwerking moeten hebben als de vraag hiernaar gesteld wordt binnen de 14 dagen na de ingebrekestelling, zoals de wet nu voorziet. Het zou ook moeten gelden als in een latere fase een aanvraag tot afbetaling wordt gesteld.

Betwistingen - kwaliteit van de antwoorden van schuldeisers/invorderaars

De antwoorden van schuldeisers/invorderaars na betwisting zijn vaak lacunair, te laat, stereotiep, of de invorderingsmaatregelen worden ondanks een betwisting voortgezet. Het begrip “beslissing over de betwisting” in de zin van artikel XIX.9, § 4 is onduidelijk.

Ter zake bevelen we ten eerste aan dat de wet een echte verplichting oplegt om gemotiveerd te antwoorden op aangevoerde betwistingen die rekening houdt met de aangevoerde (feitelijke en/of juridische) argumenten. Dit antwoord moet tevens en waar nodig vergezeld worden van de relevante (gevraagde) bewijstukken. Daarnaast bevelen we aan dat de wet een redelijke antwoordtermijn oplegt. Bijkomend moeten effectieve sancties ingevoerd worden voor het geval niet-tijdig wordt geantwoord en/of wanneer de formele motiveringsplicht wordt miskent. De wet zou minstens moeten verduidelijken dat de voortzetting van de minnelijke invordering verboden blijft zolang de schuldeiser niet op een geargumenteerde wijze en te goeder trouw heeft geantwoord.

Betwistingen – inspiratie uit het Akkoord “De consument in de geliberaliseerde elektriciteits- en gasmarkt”

Het akkoord “De consument in de geliberaliseerde elektriciteits- en gasmarkt” voorziet in artikel 4.1.2 een schorsing van de invordering gedurende de behandeling van de betwisting, zonder tijdsbeperking, en verplicht de leverancier om het onbetwiste bedrag te preciseren. Artikel 4.1.1 regelt de behandeling van vragen die de tussenkomst en informatie van een derde vereisen.

Het zou passend zijn deze vereisten in het WER te integreren door te voorzien in de schorsing van de invordering tot aan een geargumenteed antwoord en te goeder trouw, ook wanneer de informatie van derden nodig is, zonder beperking in de tijd, en met eventuele vermelding van het niet-betwiste onderdeel van de schuld.

Artikelen XIX.10 tot XIX.13

Er wordt speciale aandacht gevraagd voor bepaalde praktijken van gerechtsdeurwaarders die in de minnelijke fase kosten voor de gerechtelijke fase doorrekenen. De ondertekenende organisaties beschrijven gevallen die vóór 1 oktober 2024 zijn vastgesteld en wijzen op de effecten van het nieuwe

koninklijk besluit van 18 mei 2024, in werking getreden op 1 oktober 2024, waardoor evenwel deze praktijk nog niet uitgewist is.

Het ontbreken van duidelijkheid over de afbakening van de minnelijke en de gerechtelijke fase wordt door sommige gerechtsdeurwaarders gebruikt om het wettelijk tarief toe te passen (met name de administratieve dossierkosten van 50 € en het invorderingshonorarium) nog vóór de betekening van een uitvoerbare titel, waardoor de beschermingsplafonds van Boek XIX van het Wetboek van economisch recht voor de minnelijke invordering worden omzeild. Het gewijzigde KB inzake de gerechtsdeurwaarderstarieven (van toepassing sinds 1 oktober 2024) en/of boek XIX moeten zo aangepast worden zodat duidelijk wordt dat zolang er geen uitvoerbare titel is, enkel bij toepassing en met respect voor de regels van boek XIX WER een schadebeding mag worden toegepast.

Hoofdstuk 3. Burgerlijke sancties

Artikel XIX.14 bepaalt dat de rechter KAN oordelen “dat elke betaling die in strijd met de bepalingen van de artikelen XIX.2, XIX.4 tot XIX.8 en XIX.10 is verkregen, geacht wordt geldig te zijn gedaan door de consument tegenover de schuldeiser en moet worden terugbetaald aan de consument door degene die de betaling heeft ontvangen”. Daarnaast voorziet de tweede alinea vergelijkbare regels voor wat betreft de minnelijke invordering.

De ondertekenende organisaties vragen dat deze regel van rechtswege wordt toegepast, zodat de rechter die sanctie MOET opleggen. Het de rechter de mogelijkheid laten creëren een juridische onzekerheid, wat ook de minnelijke oplossing bij betwistingen bemoeilijkt.

Titel 3. Minnelijke schuldbemiddeling

De totstandkoming van een titel 3 vormt een belangrijke stap, zowel voor de legitimiteit van de minnelijke schuldbemiddeling (naast de collectieve schuldenregeling) alsook omdat het een duidelijke omschrijving bevat van de rechten en verplichtingen van schuldenaar, de schuldeisers en de minnelijke schuldbemiddelaar (erkende diensten, advocaten, gerechtsdeurwaarders, notarissen, onder voorbehoud van de kwestie van de kosten).

De ondertekenende organisaties pleiten voor een versterking van het stelsel:

- De verplichte vermelding, vanaf de ingebrekestelling, van de diensten waar consumenten een beroep op kunnen doen om een minnelijke schuldbemiddeling te verkrijgen en het bestaan van de collectieve schuldenregeling (zie eerder over art. XIX.7 WER)
- Een bijkomende schorsingsgrond wanneer de consument een minnelijke schuldbemiddeling opstart, ook wanneer deze na de 14 dagen na de ingebrekestelling begint, voor een duur van drie tot vier maanden (zie eerder over art. XIX.9 WER)

- De verplichting voor de schuldeiser of de invorderaar om, op verzoek van de consument én de minnelijke schuldbemiddelaar, bewijsstukken te overhandigen, met schorsing van de minnelijke invordering bij niet-communicatie (zie eerder over art. XIX.3 WER en artikel XIX.9 WER in functie van de versterking van art. XIX.29 WER).
- Een betere effectiviteit van het mechanisme bij betwisting wanneer de consument of een minnelijke schuldbemiddelaar namens de consument een betwisting opwerpt (zie eerder over art. XIX.9 WER).

Transversale aanbevelingen

Informatie, controle en uniforme toepassing van de regels

De ondertekenende organisaties bevelen aan dat:

- de FOD Economie een duidelijke, volledige en systematische informatieverstrekking aan consumenten, ondernemingen in schuldinvorderaars waarborgt;
- de praktijken en de algemene verkoopvoorwaarden regelmatig gecontroleerd worden door de Economische Inspectie;
- de verplichting tot inschrijving bij de FOD Economie wordt uitgebreid tot gerechtsdeurwaarders en advocaten;
- de toepasselijke regels, de bevoegdheid van de toezichthoudende autoriteit en het sanctiestelsel identiek zijn voor alle professionals in de invorderingssector.

Conclusie

De ondertekenende organisaties ondersteunen de ambitie van Boek XIX¹⁷.

Er blijft echter werk aan de winkel om de effectiviteit ervan te verbeteren en de beoogde effecten te waarborgen. Er worden ook gerichte aanpassingen voorgesteld om de bescherming van de consument te verhogen en de leesbaarheid van de bepalingen voor alle betrokkenen te verzekeren.

¹⁷ Deze standpuntbepaling is ondertekend door de volgende organisaties...

De prioriteiten zijn:

- De samenloop van Boek XIX met de sectorale en/of regionale normen. Het is belangrijk te preciseren dat Boek XIX en Boek VI algemene regels voor consumentenbescherming bepalen die moeten worden nageleefd in het kader van alle B2C-relaties (en waar mogelijk ook in de verhouding tussen overheidsschuldeisers en de burger).
- Het versterken van de minnelijke schuldbemiddelaars en het ondersteunen van de consument via duidelijke informatie en plichten en met name verduidelijkingen over de omvang van de bewijslast en de stukken die door de onderneming of schuldvorderaar moeten worden overgelegd, en met de erkenning dat het niet-verstrekken van dergelijke stukken een schorsingsgrond vormt.
- De bepalingen met betrekking tot de schorsingsgronden uitbreiden tot situaties waarbij minnelijke bemiddeling wordt opgestart;
- Een betere effectiviteit van het mechanisme bij betwisting wanneer de consument of een minnelijke schuldbemiddelaar namens de consument een betwisting opwerpt (zie eerder over art. XIX.9 WER).

